

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobců: a) N. M., a b) nezl. N. I., ad) b) zastoupený zákonným zástupcem ad a), zastoupených JUDr. Janou Kuřátkovou, advokátkou se sídlem Hilleho 6, Brno, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2007, č. j. OAM-495/LE-05-ZA04-2006, a ze dne 28. 8. 2007, č. j. OAM-1-5/VL-09-ZA04-2007, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 8. 2008, č. j. 56 Az 162/2007 – 75,**

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatelů, JUDr. Janě Kuřátkové, advokátce se sídlem Hilleho 6, Brno, **s e p ř i z n á v á** odměna za poskytnutou právní službu ve výši 8711 Kč. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce ad a) [dále jen „stěžovatel a“)“] a žalobce ad b) [dále jen „stěžovatel b“)“] kasační stížností napadají v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele a) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 28. 8. 2007, č. j. OAM-495/LE-05-ZA04-2006, jímž mu nebyla dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělena mezinárodní ochrana, a žaloba stěžovatele b) proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 28. 8. 2007, č. j. OAM-1-5/VL-09-ZA04-2007, jímž mu nebyla dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu udělena mezinárodní ochrana.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ust. §

104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Ve včas podané kasační stížnosti napadli stěžovatelé shora uvedený rozsudek krajského soudu z důvodů obsažených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel a) nejprve rekapituluje závěry krajského soudu, že požadavek na registraci náboženských skupin upravený příslušnými zákony není diskriminační, že by ho bylo možno považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, přičemž krajský soud dovozuje možnost omezení náboženské svobody z důvodů udržení veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví, morálky nebo k ochraně základních práv a svobod, s odkazem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod. Stěžovatel a) namítá, že krajský soud nesprávně posoudil, jestli v případě požadavku registrace náboženské organizace a z toho vyplývajícího zákazu aktivit všech těch náboženských organizací, které registrované nejsou, je v případě povinnosti registrovat se v tomto případě k zachování výše uvedených zájmů nezbytné. Stěžovatel a) poukazuje na skutečnost, že organizace, které se zabývají lidskými právy, uvádějí, že registrace k jakémukoliv vyznání víry by neměla být povinná, povinnou má být pouze registrace nutná k získání statutu právnické osoby. Stěžovatel a) dále zmiňuje příručku UNHCR ze dne 28. 4. 2004 (Azylové žádosti založené na tvrzení o pronásledování z náboženských důvodů), podle které diskriminace rovnající se pronásledování může znamenat diskriminaci, která má pro příslušnou osobu natolik škodlivé předurčující důsledky jako například vážné omezení práva k jinak přístupné zdravotní péči, což byl konkrétně

stěžovatelův případ. Podle krajského soudu neměl stěžovatel a) v běžném občanském životě problémy, stěžovatel a) je však přesvědčen, že krajský soud opomněl nezákonné dotazování a výsledky policie na víru a náboženství stěžovatele a) apod. Stěžovatel a) dále připomíná, že již nucení osob k registraci a přihlášení se k církvi je omezení lidského práva, které ovšem v případě stěžovatele a) dosáhlo navíc konkrétních projevů diskriminace a pronásledování ze strany státem řízených orgánů (policie), je porušením lidských práv. Stěžovatel a) zdůrazňuje, že Česká republika je vázána směrnicí Rady č. 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen tzv. „kvalifikační směrnice“), která mimo jiné určuje, že správní orgán musí vycházet z podmínek, které pro pronásledování stanoví tato směrnice. Stěžovatel a) pak v této souvislosti cituje čl. 9 bod 1) uvedené směrnice a v něm obsažené vymezení pojmu pronásledování. Stěžovatel a) se domnívá, že dle všech skutečností, které byly uvedeny ve správním řízení a v řízení před krajským soudem, je zřejmé, že povaha pronásledování v podobě pronásledování a výsledků policie ohledně víry stěžovatele a) představuje velmi vážné porušení základních lidských práv. Protože stěžovatel a) nechce vystavovat diskriminaci stěžovatele b), podává jeho jménem tuto kasační stížnost se stejným odůvodněním s tím, že zároveň opakovaně poukazuje na zdravotní stav stěžovatele b), ke kterému podle jeho názoru krajský soud vůbec nepřihlédl. Tento dokládá kopií lékařského nálezu. Stěžovatel a) má obavy, že díky náboženské persekuci a diskriminaci nebude stěžovateli b) umožněno řádné lékařské ošetření, resp. českou lékařkou doporučené vyšetření. Na základě výše uvedeného stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Po zvážení obsahu kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že ji nelze považovat ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. za přijatelnou, tj. za podstatně přesahující vlastní zájmy stěžovatelů.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že převážná část podané kasační stížnosti je projevem nesouhlasu stěžovatele a) se závěry správního orgánu a krajského soudu a jeho přesvědčení, že jeho situace, tj. pronásledování ze strany státních orgánů (policie) pro jeho náboženské přesvědčení, měla být hodnocena jako pronásledování podle ust. § 12 zákona o azylu.

V této souvislosti se Nejvyššímu správnímu soudu jeví jako nanejvýš vhodné připomenout závěry, ke kterým dospěl v rozsudku ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46, dostupném na www.nssoud.cz. Zdejší soud v citovaném rozhodnutí především konstatoval, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování

ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Na pozadí výše uvedeného má proto Nejvyšší správní soud za to, že příkoří, na němž v daném případě založil stěžovatel svoje vycestování ze země původu (Kazašské republiky), tj. obavy z potíží s příslušníky kazašské policie, kterými měl být stěžovatel dle jeho názoru pronásledován z náboženských důvodů a mělo mu být bráněno ve svobodném náboženském projevu, nelze z hlediska jeho intenzity (závažnosti) považovat za dostatečné pro naplnění definice odůvodněného strachu z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) ve spojení s ust. § 2 odst. 7 zákona o azylu. Ostatně k otázce zákonnosti požadavku na registraci náboženských skupin v Kazachstánu, který je v podmínkách této země odůvodněn především zájmem na ochraně bezpečnosti osob, a nelze jej proto považovat za výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. za pronásledování z náboženských důvodů ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 5. 12. 2007, č. j. 3 Azs 89/2007 - 68, www.nssoud.cz. Ke shodnému závěru dospěl zdejší soud též v rozsudku ze dne 5. 12. 2007, č. j. 3 Azs 88/2007 - 67, www.nssoud.cz, jenž v napadeném rozhodnutí zmiňuje krajský soud. Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí mimo jiné uvedl, že v případě, že se žadatel o mezinárodní ochranu tomuto požadavku nepodřídil, byl vystaven oprávněné pozornosti státních orgánů. A tak tomu bylo i v souzené věci, když se stěžovatel opakovaně odmítal podrobit zákonnému požadavku na registraci náboženské skupiny, jejíž byl členem a která v souladu se zákony Kazašské republiky představovala díky svému nábožensko-ideologickému základu potenciál hrozby veřejné bezpečnosti a pořádku.

Pokud stěžovatel v této souvislosti odkazuje na závěry organizací zabývajících se lidskými právy, které se týkají obecných názorů na požadavek registrace náboženských skupin, nejenom že se nejedná o konkrétní odkaz, neboť stěžovatel pouze v obecné rovině odkázal na blíže neurčité závěry obecně vymezených organizací, ale tento odkaz navíc není s ohledem na čl. 95 Ústavy České republiky pro právní posouzení věci relevantní. Stejně tak argumentuje-li stěžovatel a) metodickou Příručkou UNHCR procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, je třeba upozornit na to, že se nejedná o zákonný dokument, jímž jediné jsou soudy vázány, nýbrž o nezávazný dokument doporučující povahy (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2006, č. j. 2 Azs 124/2005 - 67, www.nssoud.cz).

S ohledem na shora uvedené konstatuje Nejvyšší správní soud, že výše uvedené okolnosti a závěry v žádném případě nikterak nerozporují definici pronásledování obsaženou v tzv. kvalifikační směrnici, jež svůj odraz našla v českém právním řádu, především v příslušných ustanoveních zákona o azylu. Ale naopak naplňují její obsah konkrétními skutkovými okolnostmi tohoto případu, jež však nedosáhly intenzity, kterou by bylo možno považovat za dostatečnou pro naplnění definice odůvodněného strachu z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) ve spojení s ust. § 2 odst. 7 zákona o azylu.

Jestliže stěžovatel a) v návaznosti na výše uvedené namítá, že krajský soud opomněl nezákonné dotazování a výslechy policie na jeho víru a náboženství, je nezbytné odkázat na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí krajského soudu (zejména stranu 9 citovaného rozsudku), které dokládá, že krajský soud tyto skutečnosti v žádném případě neopomenul, ale stejně jako nyní Nejvyšší správní soud (viz výše) dospěl k závěru, že problémy stěžovatele a) v zemi původu nebyly tak intenzivního charakteru, aby v nich bylo možno spatřovat pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Ostatně pouhý nesouhlas stěžovatele s vlastním hodnocením krajského soudu nemůže sám o sobě znamenat nepřezkoumatelnost, příp. nezákonnost jeho rozhodnutí.

Jako nedůvodnou shledal Nejvyšší správní soud též námitku týkající se tvrzeného opomenutí krajského soudu přihlídnout k nepříznivému zdravotnímu stavu stěžovatele b). Krajský soud totiž na poukaz stěžovatele a) ohledně nepříznivého zdravotního stavu jeho syna [stěžovatele b)] reagoval, a to tak, že konstatoval, že stěžovatel a) v průběhu správního řízení na nepříznivý zdravotní stav nezletilého syna nepoukazoval a předmětný soud proto k této skutečnosti nemohl přihlídnout, neboť v souladu s ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází ze skutkového a právního stavu daného v době rozhodování správního orgánu. Ostatně krajský soud též připomněl, že rozhodnutí správního orgánu nebylo žalobou napadeno v rozsahu výroku dle ust. § 14 zákona o azylu, jež upravuje humanitární azyl. Nejvyšší správní soud navíc považuje za nezbytné zdůraznit, že poukaz na nepříznivý zdravotní stav, vznesený stěžovatelem a) až při jednání krajského soudu konaném dne 29. 8. 2008, se omezil na pouhé konstatování nepříznivého zdravotního stavu jeho syna z důvodu chronické bronchitidy. Proto pokud stěžovatel a) ze shora uvedeného dovozuje obavy, že díky náboženské persekuci a diskriminaci nebude jeho synovi umožněno řádné lékařské ošetření, resp. českou lékařkou doporučené vyšetření (alergologické vyšetření), Nejvyšší správní soud s ohledem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. k této skutečnosti nepřihlédl, a to pro její novost (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, publikovaný pod č. 419/2004 Sb. NSS).

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační

stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ust. § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Stěžovatelům byla pro toto řízení před soudem ustanovena zástupkyní advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (ust. § 35 odst. 8, ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.). V podání ze dne 28. 1. 2009 ustanovená zástupkyně vyčíslila odměnu za zastupování v celkové výši 8568 Kč. Zástupkyně uplatnila odměnu za tři úkony právní služby ve výši 3 x 2100 Kč podle ust. § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), c) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále též „advokátní tarif“), a dále náhradu hotových výdajů ve výši paušální částky za tři úkony právní služby ve výši 3 x 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu, včetně daně z přidané hodnoty ve výši 19 %.

Nejvyšší správní soud k tomu předně uvádí, že v dané věci se jednalo o zastoupení dvou osob, proto byla odměna za jeden úkon pro jednu osobu původně ve výši 2100 Kč (dle ust. § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 advokátního tarifu), upravena podle ust. § 12 odst. 4 advokátního tarifu (tzn. snížena o 20 %) a činí tak 1680 Kč za jeden úkon pro jednu zastupovanou osobu (dikce citovaného ustanovení je jednoznačná v tom, že advokátovi náleží při společných úkonech zastupování více osob odměna za každou takto zastupovanou osobu). Odměna za jeden úkon právní služby pro oba stěžovatele tedy v dané věci činí 3360 Kč (1680 Kč x 2). Ačkoliv ustanovená zástupkyně doložila uskutečnění další porady s klientem přesahující jednu hodinu ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu, není z podání ustanovené zástupkyně ze dne 28. 1. 2009 patrné, v čem byla tato porada účelná ve vztahu k podané kasační stížnosti, když tomu neodpovídá ani rozsah a argumentace podané kasační stížnosti a není to patrné ani z obsahu spisu. Má-li být totiž úkon učiněný v řízení posouzen jako úkon právní služby ve smyslu ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 advokátního tarifu, za který náleží odměna, musí být prokázán jeho účel, cíl a příčinná souvislost ve vztahu k obhajobě práv zastupovaného účastníka. V daném případě nelze ve světle výše uvedeného považovat další poradu s klientem uskutečněnou dne 2. 10. 2008 za úkon důvodně vynaložený k ochraně práv stěžovatelů a tedy ani za úkon právní služby, za který by ustanovené zástupkyni mohla být ve smyslu výše uvedených ustanovení advokátního tarifu přiznána odměna. Nejvyšší správní soud proto ponížil její odměnu o tento úkon právní služby a jemu odpovídající náhradu hotových výdajů.

V návaznosti na shora uvedené pak zdejší soud určil odměnu ustanovené zástupkyně částkou 2 x 3360 Kč za 2 úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé (ust. § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu), celkem tedy 6720 Kč. K částce 6 720 Kč náleží v souladu s ust. § 13 odst. 3 shora citovaného právního předpisu ještě náhrada hotových výdajů. Tento tzv. „režijní paušál“ se váže ke každému úkonu a může být přiznán vždy jen v souvislosti s tímto úkonem. Otázka, zda při zastupování více osob náleží zástupci tento paušál za každý úkon ve vztahu ke každé zastupované osobě, je v praxi vykládána různě, neboť její řešení advokátní tarif striktně nestanoví. Nejvyšší správní soud však považuje za dostatečné a racionální, aby byl režijní paušál přiznán za dva úkony, avšak pouze za jednu osobu, tzn. v posuzované věci za stěžovatele a) jako zákonného zástupce nezletilého dítěte [stěžovatel b)]. Není totiž z ničeho zřejmé, že by zástupkyně musela konat příslušné úkony za každého stěžovatele jednotlivě a že by tedy mohla mít za každého z nich i s tím spojené režijní náklady. Protože zástupkyně účastníků je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen daň), byla k přiznané odměně připočtena i příslušná částka odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“). Částka daně, vypočtená dle citovaného zákona o dani z přidané hodnoty činí 1391 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů řízení ve výši 8711 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. března 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu